EVALUAREA NAŢIONALĂ PENTRU ABSOLVENŢII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba şi literatura română

Testul 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **40 de puncte**

Citeşte următorul text:

— Ce te legini, plopule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu vârful tot la pământ?
— Da' cum nu m-oi legăna,
Dacă mi-a trecut vremea
Şi-a venit iarna cea grea!
Vântul bate vălurele
Şi-mi aduce dor şi jele,
De pe unde-s păsărele.
Vântu-mi bate năduşit,
Frunza-mi pică la pământ
Şi mă lasă amărât;
Vântu-mi bate cam domol,
Păsările se duc stol,
Şi mă lasă amărât,
De mă clatin la pământ,
Făr' de ploaie, făr' de vânt.

***, în vol. *Flori alese din poezia populară*, ediție îngrijită de Ioan Șerb

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *pică*, *amărât*. **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulelor în secvența: *— Ce te legini, plopule,/Fără ploaie.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din versurile: *Vântul bate vălurele/ Şi-mi aduce dor şi jele /* […] *Vântu-mi bate cam domol, / Păsările se duc stol.* **4 puncte**
4. Transcrie, din primele șase versuri, două cuvinte care conțin diftong. **4 puncte**
5. Precizează măsura fiecăruia dintre versurile: *Vântul bate vălurele* și *Făr' de ploaie, făr' de vânt*. **4 puncte**
6. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația versurilor: *— Da' cum nu m-oi legăna,/Dacă mi-a trecut vremea/Şi-a venit iarna cea grea!.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia literară *doină populară* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale doinei populare;
– să prezinți detaliat două trăsături ale doinei populare, valorificând textul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea **36 de puncte**

Citeşte următorul text:

Pentru cititorii fideli ai revistei „Terra Magazin”, numele lui Jean Dragesco, marele naturalist, explorator african, celebru fotograf de animale sălbatice şi astronom pasionat, este, de multă vreme, cunoscut datorită incitantelor articole, ilustrate cu fotografii impecabile, apărute în paginile publicației noastre. Născut în Cluj-Napoca, în 1920, [...] *şi-a petrecut copilăria şi adolescența la București. Aici a avut preocupări diverse, susținute de părinții săi. Capătă un microscop cu care cercetează organismele minuscule, îşi construiește singur un telescop cu care să observe astrele. Dar marea pasiune a tinereții sale rămâne misterioasa Africă, despre care află din paginile cărților de călătorii şi de pe pânza cinematografelor, unde iluzia mişcării marilor animale îl înfioară şi nu dorește decât să poată vedea aievea leii, elefanții, girafele, antilopele sau marile turme ale bivolilor negri. Africa a fost marele vis al copilăriei sale.*

Nevoit să-şi urmeze părinții în Franța pentru ocuparea unui post diplomatic, Dragesco va primi în 1955 cetățenia franceză şi va continua, la un nivel superior, preocupările care-l pasionau încă din copilărie. Frecventează celebrul Observator Astronomic din Paris, se specializează în fotografia animalelor sălbatice, inventează noi aparate pentru a obține mai ușor imaginile dorite, citește enorm, dar, mai ales, urmează la universitate cursurile de zoologie ale unor profesori celebri. Şi-a ales ca specialitate un grup de protozoare libere, ciliatele, care vor constitui şi subiectul tezei lui de doctorat [...]. *Este, şi astăzi, singurul fotograf care şi-a luat subiectele din cele două infinituri: microscopic şi macroscopic.*

În 1956, îşi realizează marele vis al copilăriei: vizitează Africa, participând, în calitate de fotograf, la o misiune științifică îndrumată de marele zoolog francez Pierre-Paul Grassé, în Africa ecuatorială. După această primă expediție, în cursul căreia Dragesco realizează un film despre termite, va lucra aproape în fiecare an în Africa, totalizând 40 de ani de misiuni științifice.

Alexandru Marinescu, *Jean Dragesco. Fragmente dintr-un jurnal african inedit*,
în *Terra Magazin*, nr. 201

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele continentului care l-a pasionat pe fotograful şi naturalistul Jean Dragesco;
– anul în care participă la misiunea științifică îndrumată de zoologul francez. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează genul și cazul adjectivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Africa a fost marele vis al copilăriei sale.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *Nevoit să-şi urmeze părinții în Franța pentru ocuparea unui post diplomatic, Dragesco va primi în 1955 cetățenia franceză şi va continua, la un nivel superior, preocupările care-l pasionau încă din copilărie.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin adjectivul pronominal relativ *care*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută la școală. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

EVALUAREA NAŢIONALĂ PENTRU ABSOLVENŢII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba şi literatura română

Testul 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **40 de puncte**

Citeşte următorul text:

Era odată, în vremile de demult, un împărat. Barba lui albă ca omătul, faţa zbârcită şi capul său plecat înainte arătau că este un om de o vârstă foarte înaintată. Trei fete ce avusese le măritase după alţi trei împăraţi tineri şi vestiţi în lume; acum, nu-i mai rămăsese altă grijă pe cap, decât să încredinţeze fiului său stăpânirea ţării.

Bătrânul împărat, simţind că din ce în ce slăbeşte mai mult şi că nu este departe ceasul de pe urmă, chemă lângă patul său pe fecior şi-i zise:

— Fătul meu, mie mi-a sosit ceasul despărţirii de viaţa aceasta, deci, înainte de-a închide ochii pentru totdeauna, am socotit de bine să te chem să-ţi dau câteva sfaturi părinteşti şi binecuvântarea cea de pe urmă. Scaunul meu împărătesc rămâne pe seama ta: fii dar <u>înţelept</u> şi cugetă bine cum <u>ai să cârmuieşti</u> țara aceasta. Poartă-te cu oamenii ca un stăpân bun la inimă şi îndurat, ca un tată cu milă către fiii săi. Pe lângă aceste, încă un lucru, dragul tatei: când vei vrè să faci băi vara în apă de râuri, scaldă-te unde ţi-a plăcè, dar în lacul zânelor piciorul tău să nu intre. De te va împinge păcatul şi vei lucra împotriva acestui sfat, vei plăti cu lacrămi, cu trudă cumplită şi poate, în sfârşit, cu moarte năpraznică neascultarea ta, după cum spun izvoarele că au păţit câţiva din strămoşii noştri, care au fost slabi de inimă şi n-au putut să-şi calce pe dorinţe şi pe slăbiciunile sufleteşti.

Sfârşind bătrânul împărat aceste cuvinte, închise ochii şi-şi dete sufletul.

Tânărul fecior de împărat, după ce se sui pe scaunul împărătesc cu mare veselie, ce ţinu trei zile şi trei nopţi, începu să se puie pe gânduri şi să-şi aducă aminte de cele ce-i spusese tată-său despre lacul zânelor.

***, *Ileana Cosânzeana, din cosiţă floarea-i cântă, nouă-împărăţii ascultă*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *înțelept*, *ai să cârmuiești.* **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei din structura *nu-i mai rămăsese.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvențele: *spun izvoarele că au păţit câțiva din <u>strămoșii</u> noștri*; *să-şi aducă aminte de cele ce-i spusese tată-său <u>despre</u> lacul zânelor.* **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conţin vocale în hiat din secvența: *Tânărul fecior de împărat, după ce se sui pe scaunul împărătesc cu mare veselie*. **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care bătrânul împărat îl cheamă la el pe fiul său. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia literară *basm popular* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi patru trăsături ale basmului popular;
– să prezinți detaliat două trăsături ale basmului popular, valorificând fragmentul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea **36 de puncte**

Citeşte următorul text:

Aşa e, în data de 24 februarie [...] *„Apolodor" a făcut o haltă preţ de două spectacole la sala mică a Naţionalului din Târgu-Mureş, acolo unde cea care l-a plămădit pe note muzicale, anume Ada Milea, şi-a început cariera.* [...]

Atunci când am ascultat discul cu Apolodor am avut mari emoţii, pentru că acest pinguin trist, suferind de dor, a fost o importantă parte a copilăriei mele: îl ţineam minte cu privirea lui tristă şi cu valijoara, cu notele muzicale care îi ieşeau din gâtlej, cu răbdarea lui de fier care îi trebuia ca să îşi revadă familia, am crescut împreună cu el. L-am redescoperit pe prietenul meu cu valijoară pe coperta CD-ului tot aşa cum îl ştiam, iar Ada Milea i-a dat consistenţă, glas, personalitate, tot ce îi trebuia, în fine, este exact acel Apolodor pe care îl ştiam şi pe care mi-l imaginasem întotdeauna, aşa că bucuria a fost cu atât mai mare.

O altă surpriză, şi mai plăcută, a fost să văd implicarea şi dăruirea cu care Dorina Chiriac a devenit Apolodor şi Radu Bânzaru a devenit Cămila Suzi, tâlharul din Connecticut, căpitanul de vas, savantul, profesorul din Uruguay, iar Adrian Mihai, cu faţa implacabilă, a fost, pe rând, uragan, deşert ... şi alte zgomote (bine făcute). Toţi trei interpreţii vocali au dat un recital plin de bun-gust şi savoare, efervescent şi amuzant până în pânzele albe (ale corabiei căpitanului Smith). De aici am tras concluzia că nu numai Ada Milea îl simte cu toată inima şi îl cântă cu toată vocea pe Apolodor, ci şi cei doi actori, ei creând un spectacol care sper să se joace încă mult, mult timp de acum înainte (chiar dacă eu nu am să îl revăd, deşi tare aş vrea, îmi ajunge să ştiu că se cântă/joacă şi că astfel, pinguinul din Labrador îşi face cunoscută povestea cât mai mult şi în faţa a cât mai mulţi oameni).

Mircea Sorin Rusu, *Apolodor, în drum spre Labrador (Via Târgu-Mureş)*,
www.agenda.liternet.ro

haltă, s. f. - (aici) oprire, popas

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– locul unde şi-a început cariera autoarea muzicii din spectacolul *Apolodor*;
– numele persoanei care a interpretat, în spectacolul Adei Milea, personajul Apolodor. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului de unde a fost preluat textul dat. **4 puncte**
3. Menţionează felul și cazul pronumelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, menţionând partea de vorbire prin care se exprimă: *Atunci <u>când</u> am ascultat <u>discul</u> cu Apolodor am avut mari emoţii.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziţiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *îmi ajunge să ştiu că se joacă*. **4 puncte**
6. Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii în care să existe o propoziţie subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde.* **4 puncte**

B. Redactează o naraţiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unui spectacol. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 2 puncte; coerenţa textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuaţie – 3 puncte; aşezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

EVALUAREA NAŢIONALĂ PENTRU ABSOLVENŢII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba şi literatura română

Testul 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **40 de puncte**

Citeşte următorul text:

În lacul cel verde şi lin
Răsfrânge-se cerul senin,
Cu norii cei albi de argint,
Cu soarele nori sfâşiind.
Dumbrava cea verde pe mal
S-oglindă în umedul val,
O stâncă stârpită de ger
Înalţ-a ei frunte spre cer.
Pe stânca sfărmată mă sui,
Gândurilor aripi le pui;
De-acolo cu ochiul uimit
Eu caut colò-n răsărit
Şi caut cu sufletul dus
La cerul pierdut în apus.
Cobor apoi stânca în jos,
Mă culc între flori cu miros,
Ascult la a valului cânt,
La geamătul dulce din vânt.
Natura de jur-împrejur,
Pe sus e o boltă de-azur,
Pe jos e un verde covor,
Ţesut cu mii tinere flori.
Văd apa ce tremură lin
Cum vântul o-ncruntă-n suspin,[…]
Văd lebede, barcă de vânt,
Prin unde din aripe dând,
Văd fluturi albaştri, uşori,
Roind şi bând miere din flori.

Mihai Eminescu, *Frumoasă-i ...* (fragment)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *apus*, *lin.* **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei în secvența: *Eu caut colò-n răsărit.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din versurile: *Răsfrânge-se cerul senin* și *Şi caut cu sufletul dus/La cerul pierdut în apus.* **4 puncte**
4. Desparte în silabe cuvintele subliniate din versurile: *Cu soarele nori sfâşiind* și *Văd fluturi albaştri, uşori.* **4 puncte**
5. Precizează tipul de rimă și măsura versurilor: *Dumbrava cea verde pe mal / S-oglindă în umedul val, / O stâncă stârpită de ger / Înalţ-a ei frunte spre cer*. **4 puncte**
6. Transcrie două figuri de stil diferite din poezie, pe care să le precizezi. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la *genul liric* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului liric;
– să prezinți detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând fragmentul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea **36 de puncte**

Citeşte următorul text:

La marginea oraşului Alba Iulia, într-o pădure de pe dealul Mamut, a fost amenajat un parc de aventură. Pe o suprafaţă de aproximativ două hectare au fost amplasate diverse obstacole, care permit practicarea unor sporturi extreme. Se pot face căţărări pe panou, coborâri cu tiroliana, deplasări de la un copac la altul prin tuneluri de scânduri suspendate. […]

Parcul de aventură a fost amenajat în imediata apropiere a rezervaţiei dendrologice şi a zonei de recreere cuprinse într-un proiect al administraţiei locale din Alba Iulia.

Traseele sunt concepute pe grade de dificultate diferite, care pot fi practicate în funcţie de categoria de vârstă, respectiv de copii de până la şapte ani, de copii cu vârste între 7 şi 14 ani şi de adulţi. Prin activităţile desfăşurate în acest parc nu se doreşte doar un simplu prilej de recreere, ci şi o ocazie prin care să se dezvolte personalitatea copiilor şi a adulţilor. […] *„Prin acest centru, dorim să aducem un plus de calitate pentru serviciile pe care le oferim, să elaborăm metode noi de lucru cu copiii, prin care să li se dezvolte curajul, încrederea, autocunoaşterea* […]*”, s-a declarat la momentul iniţierii proiectului.*

Dorin Timonea, *Parcul ascuns de lângă Alba Iulia: aventură în pădurea de pe dealul Mamut*, www.adevărul.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– numele dealului pe care a fost amenajat parcul de aventură;
– categoriile de vârste ale copiilor, în funcție de care sunt concepute traseele. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul dat. **4 puncte**
3. Menţionează diateza și modul verbelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Pe o suprafaţă de aproximativ două hectare au fost amplasate diverse obstacole, care permit practicarea unor sporturi extreme.* **4 puncte**
5. Transcrie două propoziţii subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Prin acest centru, dorim să aducem un plus de calitate pentru serviciile pe care le oferim, să elaborăm metode noi de lucru cu copiii, prin care să li se dezvolte curajul, încrederea, autocunoaşterea.* **4 puncte**
6. Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii în care să existe o propoziţie subordonată subiectivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*. **4 puncte**

B. Redactează o naraţiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinţi o întâmplare petrecută într-un parc. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 2 puncte; coerenţa textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuaţie – 3 puncte; aşezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

EVALUAREA NAŢIONALĂ PENTRU ABSOLVENŢII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020
Probă scrisă
Limba şi literatura română

Testul 4

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **40 de puncte**

Citeşte următorul text:

La prima repetiție chiar, după distribuirea rolurilor, Paul Matache, interpretul principal și cel mai talentat din echipă, a întârziat zece minute. Îl cunoșteam ca pe un băiat serios; [...] *și i-am scuzat întârzierea, gândindu-mă că au fost de vină tramvaiele.*

Dar la a doua repetiție a întârziat cincisprezece minute, iar la a treia, douăzeci. De astă dată, i-am spus în glumă, așa cum aveam obiceiul să îmi fac observațiile:

— Dacă vei veni la repetiții, dragă Paule, tot așa, gradat ... cu cinci minute mai târziu în fiecare zi, în cele din urmă n-ai să mai vii deloc.

— Vă rog să mă scuzați, don' profesor, dar am o serie de treburi care ...

— Te rog să ne crezi că și noi toți avem mai multe serii de treburi care ... și, totuși, de când am început repetițiile, nimeni n-a întârziat cu o secundă măcar. [...]

Mă așteptam ca, la repetiția următoare, Matache să sosească cel puțin exact la ora fixată, dacă nu chiar înainte cu câteva minute, spre a-și răscumpăra astfel celelalte întârzieri. Ora fixată era cinci, dar iată că se făcu cinci și jumătate și protagonistul nostru nu mai sosea. [...].

— În felul acesta nu mai putem continua repetițiile și la serbare riscăm să ne facem de râs. Eu țin totuși să se joace această piesă, la care am lucrat nopți întregi și care cred că ar avea mult succes. După voi, cine este cel mai indicat să preia rolul lui Matache?

Toți răspunseră în cor, de parcă ar fi fost vorbiți dinainte:

— Mărgărit, don' profesor!

Mărgărit sări ca ars:

— Eu ..., dar de ce tocmai eu?!

— Fiindcă tot n-ai niciun rol în piesă! îi răspunseră băieții.

— Cum n-am niciun rol? obiectă el, mai în glumă, mai în serios. Nu sunt eu suflerul trupei? Oare, ați uitat că doi dintre cei mari scriitori ai noștri au fost sufleri: Eminescu și Caragiale?* [...] *Ce v-ați face voi, la urma urmei, fără sufler?*

— Am să-ți răspund eu, Nicule! [...] *Ar învăța rolurile la perfecție și te-am da frumușel la o parte.*

Băieții râseră și aplaudară cu sinceritate.

Când a sosit, în sfârșit, Matache, la ora șase fără zece, ne-a găsit asupra repetiției și a căzut tocmai pe-o replică de-a lui, spusă de Mărgărit. Ne-a dat bună seara, i-am răspuns, iar el, foarte contrariat, a întrebat, nevenindu-i să creadă:

— Ăăăă ... ați început repetiția?

— Fără dumneata, Matache, închipuie-ți! [...]

— Cum adică, don' profesor? făcu el, uluit.

— Adică, în rolul tău va juca un elev punctual întotdeauna, și anume Mărgărit. [...]

— O să vedeți că până la urmă n-o să se aleagă nimic din piesă, dacă nu joc eu! [...]

— Ia te uită, marea vedetă! Pesemne de aceea te lăsai așteptat, convins că fără tine nu se poate ... întocmai ca cocoșul din fabulă, care credea că, dacă nu cântă el, nu răsare soarele ... Și, într-o dimineață, s-a încăpățânat și n-a mai vrut să cânte; dar, spre marea lui uimire, soarele tot a răsărit!

Grigore Băjenaru, *Bună dimineața, băieți!*

*****_suflerul_ (sufleor) – persoană care suflă actorilor, în timpul repetițiilor și al reprezentațiilor, replicile pe care urmează să le spună

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *fixată*, *uimire.* **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulelor din secvența: *— Fără dumneata, Matache, închipuie-ți!.* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din fragmentul: *spre a-și răscumpăra astfel celelalte întârzieri***.** **4 puncte**

4. Transcrie două cuvinte care conțin vocale în hiat din secvența: *La prima repetiție chiar, după distribuirea rolurilor, Paul Matache, interpretul principal și cel mai talentat din echipă, a întârziat zece minute. Îl cunoșteam ca pe un băiat serios*. **4 puncte**
5. Numește două trăsături de caracter ale personajului Paul Matache, ilustrându-le cu câte un citat potrivit. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care Paul Matache este înlocuit din rolul său. **4 puncte**

B. Redactează, în 100 – 180 de cuvinte, rezumatul textului dat. 16 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să formulezi ideile principale, dovedind înțelegerea textului;
– să prezinți evenimentele în succesiune logică;
– să respecți regulile de alcătuire a unui rezumat;
– să te încadrezi în numărul de cuvinte indicat.

SUBIECTUL al II-lea 36 de puncte

Citeşte următorul text:

Gara Filaret a fost prima gară din București, inaugurată în octombrie 1869, cu ocazia punerii în folosință a tronsonului feroviar București Filaret – Giurgiu, prima linie de cale ferată din România, care lega capitala de portul dunărean, o rută comercială de maximă importanță.

Primele două trenuri au plecat oficial din gara Filaret la data de 31 octombrie.

Primul era format din locomotiva Mihai Bravu și trei vagoane, care transportau 90 de călători, printre care și membrii guvernului și alți demnitari, iar al doilea tren se numea „Dunărea”. Gara din Giurgiu i-a așteptat împodobită, în straie de sărbătoare […]. *La data de 12 noiembrie, în același an, a sosit în gara Filaret, din direcția Giurgiu, trenul care transporta perechea princiară a României, formată din Carol I și logodnica acestuia, Elisabeta de Wied. Viitorii suverani ai României au fost primiți, pe peron, de o delegație numeroasă, trăgându-se 100 de salve de tun. Perechea princiară pleacă de la gară spre Mitropolie, însoțită de întregul alai de curteni și politicieni, unde este așteptată în dangătul clopotelor bisericii, pentru a oficializa căsătoria lor.*

Ginel Lazăr, *Primele gări bucureștene*, în *BIG Explorer*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– anul în care a fost inaugurată gara Filaret;
– numele celui de-al doilea tren care a plecat din gara Filaret. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și denumirea publicației în care a apărut articolul. **4 puncte**
3. Menţionează diateza şi modul verbelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, menţionând partea de vorbire prin care se exprimă: *Gara din Giurgiu i-a așteptat împodobită, în straie de sărbătoare.* **4 puncte**
5. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: *La data de 12 noiembrie, în același an, a sosit în gara Filaret, din direcția Giurgiu, trenul care transporta perechea princiară a României, formată din Carol I și logodnica acestuia, Elisabeta de Wied.* **4 puncte**
6. Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii în care să existe o propoziţie subordonată completivă indirectă, introdusă prin adverbul relativ *unde.* **4 puncte**

B. Redactează o naraţiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unei călătorii. 12 puncte

În compunerea ta, trebuie:
– să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
– să precizezi două elemente ale contextului spaţio-temporal;
– să ai un conţinut adecvat cerinţei;
– să respecţi precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 2 puncte; coerenţa textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuaţie – 3 puncte; aşezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

EVALUAREA NAŢIONALĂ PENTRU ABSOLVENŢII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba şi literatura română

Testul 5

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **40 de puncte**

Citeşte următorul text:

— Auzi, Bobi, până fac eu mâncarea, ia arată-le dânșilor ce desenezi tu toată ziua, spuse Lisaveta, căreia – oricâtă încredere avea în părintele Saveliuc – îi venea greu să lase doi necunoscuți singuri la ea în casă. Arată-le cum ai desenat-o tu pe mama, adăugă ea, brusc înduioșată.

— Ei, lasă ... se scutură puștiul, rămânând la fel de încruntat.

— Hai, hai! Ce, ți-o fi rușine? Doar de ce le faci? Nu ca să le arăți?

— Le fac că-mi place mie să le fac! explică el tăios și dispăru din prag.

Însă după vreo două minute apăru iar în sufragerie, fluturând nepăsător un bloc de desen mare, legat cu o sfoară. Se apropie timid de cei doi bătrâni, trecu pe lângă ei și aruncă blocul pe patul din spatele lor.

— Le-ai adus, Bobi? se auzi de undeva vocea Lisavetei, care plecase la treburile ei.

— Le-am adus, bombăni băiatul.

Cei doi bătrâni rămaseră răbdători pe scaune. Petre își lăsase rucsacul la piciorul mesei, iar bătrânul cel tăcut și înalt își rezemase toiagul de lemn pe genunchi. Pălăriile de paie se odihneau acum pe masă.

Petre se uită spre puști și zise cu o voce tărăgănată:

— Dacă nu vrei, nu trebuie să ni le arăți. Eu, drept să zic, aș vrea să le văd. Mama ta zice că ești priceput ...

Bobi se întinse spre pat și luă cu un gest neglijent blocul de desen. Îi desfăcu sfoara cu care era legat. Petre observă că mâna băiatului tremura ușor. Tremura și când îi întinse blocul. Drumețul puse blocul pe masă și îl deschise. Bobi rămase în picioare, lângă el, și se uită la bloc ca și cum l-ar fi văzut prima dată.

Petre privi atent primul desen și i-l întinse tovarășului său, care îl studie și el și îl puse deoparte. La fel făcură drumeții și cu a doua foaie, și cu a treia.

— Ei, ce ziceți? întrebă Lisaveta, care apăruse în prag și își ștergea mâinile ude de șorț. Așa-i că e tare priceput Bobi al meu? [...]

Din desenele lui, chiar așa naive cum erau multe din ele, se vedea că Lisaveta avea dreptate: Bobi se pricepea. Avea har. Avea mână bună și sigură. Fie că-l învățase cineva – deși cine să-l fi învățat acolo, în sat? –, fie că se învățase singur, cert e că știa să lucreze în creion și în acuarelă, știa să tragă linii și tușe sigure și mai ales să schițeze contururi de oameni care deveneau mai mult decât simpla lor imagine desenată. În altă epocă am fi zis că prindeau viață pe hârtie. Chipul Lisavetei era în același timp și o bucată din povestea vieții ei, pe care o citeai cumva pe fața aceea obosită, cu ochi mari și triști, dar îndârjiți, pe ridurile apărute prea repede pe un obraz altfel frumos, pe sprâncenele încruntate, dar nu amenințătoare. Probabil că un critic de artă ar fi putut spune mai multe lucruri despre calitățile, dar și despre defectele acelei reprezentări figurative făcute de un adolescent nu foarte instruit, însă era evident că avea har.

Radu Pavel Gheo, *Noapte bună, copii!*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *brusc*, *drumeții*. **4 puncte**
2. Menţionează rolul virgulei în secvența: *— Ei, ce ziceți?*. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvențele: *Îi desfăcu sfoara cu care era legat* și *pe sprâncenele încruntate*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conţin diftong din secvenţa: *Din desenele lui, chiar așa naive cum erau multe din ele, se vedea că Lisaveta avea dreptate.* **4 puncte**
5. Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care Lisaveta dorea ca băiatul să le arate străinilor desenele. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la *genul epic* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi două trăsături ale genului epic;
– să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea **36 de puncte**

Citeşte următorul text:

Conacul familiei Golescu, singura construcţie cu caracter laic-fortificat din Țara Românească păstrată din epoca lui Matei Basarab, este adăpostit de Muzeul de la Golești. Conacul a intrat în istorie şi datorită evenimentelor marcante pentru istoria țării, pe care le-a găzduit de-a lungul vremurilor.

Între primele menţiuni despre conac se numără cea a lui Paul de Alep, care nota: „Mărețul şi elegantul conac al logofătului este o clădire armonioasă, apărată de multe tunuri. Am dormit acolo, fiind primiți cu mare cinste şi ospătați cu o masă domnească, aici gustând cele mai dulci şi bune vinuri din Țara Românească". Anul construcției conacului de la Golești este „leat 7148" (1639 – 1640), iar numele primilor proprietari (Stroe Leurdeanu şi Vişa din Goleşti) şi al meşterului Stoica le găsim săpate în piatra chenarelor de la ferestrele pivniței.

Zidurile, groase de circa 60 de centimetri, asigură construcției trăinicia necesară, materialele de construcţie fiind: cărămida lungă şi subţire, specifică epocii, bine arsă şi prinsă în mortar gros, piatra şi lemnul. Acoperişul clădirii este realizat în patru ape şi era făcut din şiţă bătută la 5 – 6 rânduri.*

Dincolo de aspectul tradițional de apărare, se remarcă nivelul ridicat de confort, caracteristic tuturor locuințelor marilor boieri munteni, construite în timpul domniei lui Matei Basarab.

Călin Gerard, *Din muzeele României*, în *Historia*, an XVI/nr. 176

**şiţă* – bucată subțire de lemn asemănătoare cu șindrila, dar mai scurtă decât aceasta, folosită pentru căptușirea și acoperirea caselor țărănești, a cabanelor

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– perioada în care a fost construit conacul familiei Golescu;
– două materiale utilizate la construcția zidurilor conacului. **4 puncte**
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras textul de mai sus. **4 puncte**
3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, menţionând partea de vorbire prin care se exprimă: *Conacul familiei Golescu, singura construcţie cu caracter laic-fortificat din Țara Românească păstrată din epoca lui Matei Basarab, este adăpostit de Muzeul de la Golești.* **4 puncte**
5. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Conacul a intrat în istorie şi datorită evenimentelor marcante pentru istoria ţării, pe care le-a găzduit de-a lungul vremurilor.* **4 puncte**
6. Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin pronumele relativ *care.* **4 puncte**

B. Redactează o descriere literară, de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți un peisaj care te-a impresionat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți două caracteristici ale peisajului ales;
– să utilizezi două figuri de stil diferite;
– să ai un conținut adecvat cerinței;
– să respecți precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziţiei – 2 puncte; coerenţa textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuaţie – 3 puncte; aşezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).